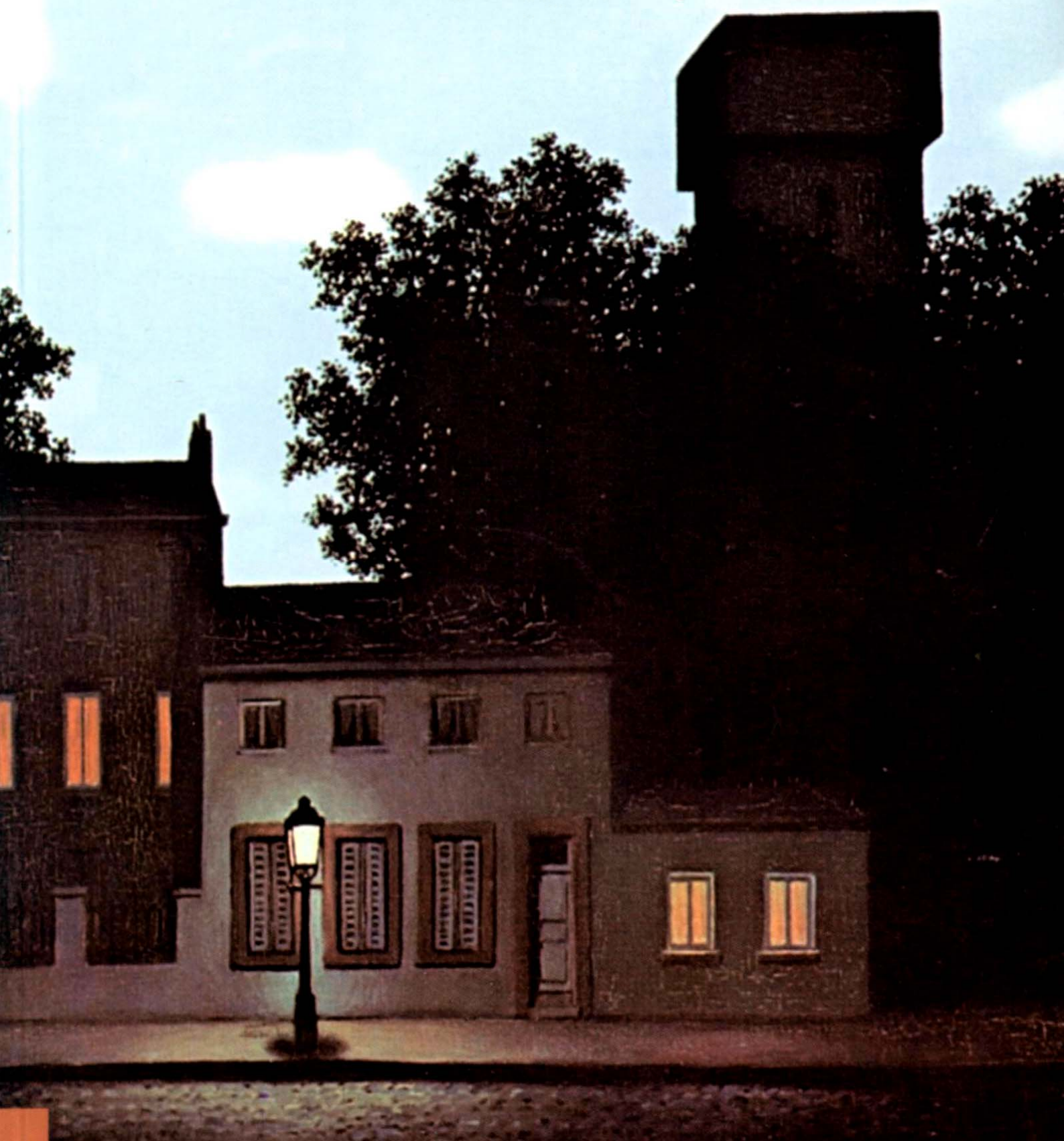

Balázs Imre József
A Dél-Párizs nyárikert

Balázs Imre József

A Dél-Párizs nyárikert

Versek

JAK-füzetek, 118

Budapest
József Attila Kör – Kijárat Kiadó
2001

ISBN 963 9136 76 X

A mű elektronikus változatára a Creative Commons - Attribution-NonCommercial-NoDerivs (Jelöld meg!-Ne add el!-Ne változtasd!) licenc feltételei érvényesek: a művet a felhasználó másolhatja, többszörözheti, amennyiben feltünteti a szerző nevét és a mű címét, de nem módosíthatja, nem dolgozhatja át és kereskedelmi célra sem használhatja fel. A műre vonatkozó felhasználási feltételek részletes szövege az alábbi címen tekinthető meg: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/deed.hu>

TARTALOM

A Dél-Párizs nyárikert

I. (Látásgyakorlat)

Kör

Látásgyakorlat

Második látásgyakorlat

Az asztallap alól

Két oldalán az ajtónak

Szigliget Blues

Forgatókönyv egy gyilkosság újrajátszásához

A fekete hintó titka

Hurokban tenger

Odáig és vissza mindennap

A tágra nyílt szem

É. n.

A fáraó tüsszent

Embert, állatot a hegyre

II. (Mit érjen át egy tánc)

Kirándulás a Sóvatta Hegyekbe

Karperec

Tóparton

Egy fénykép hátlapjára

Csipkegallér a belvizekben

Nem olyan észrevétlen

Tónyomok a völgy közén

Az óbirodalom kora

Mit érjen át egy tánc

Mire jó egy csütörtök

Eszter könyve

III. (Negyven nap éjszakája)

Negyven nap éjszakája

A mézesüvegből

Doktor Karnevál

A herót

Egyszer sem léphetsz

Ignotus a Hotel Borgesben telel

Ami leesik

Déjà vu

Szógyilkosság el

A földi jó s a földi rossz

Hogy feltehesd a polcra

Elérhető

Zajok

Várad, este nyolc

Harmadik látásgyakorlat

A Dél-Párizs nyárikert

A Dél-Párizs nyárikertben
ülnek valakik, a feltűnően szépek,
a mások és a bölcsek.

A feltűnően szépek karja hibátlan,
és hiába festettségük, hervadók,
tekintetük sötéttüzű, sütkéreznek
a tulajdon ernyője alatt.
Onnan kacérok, ahol még
tartoznak valakihez.

A mások groteszk figurák,
erényük, hogy nem hasonlíthatók.
Sötét kultuszokat űznek olykor,
amúgy: nemtörődnek.

A bölcsek tekintete rám hull,
rajtam keresztül tán látnak valamit,
fülelnek, dallamot követnek,
furcsán ingatják fejük.
Délutántól késő estig élnek.

A Dél-Párizs nyárikertben minden este
elhangzik a megfontolt tanács:
Mondj nemet. Egyszerű. Tudj nemet mondani.

I. (Látásgyakorlat)

Kör

A kézmozgást csak ellesni lehet,
a kört, mely Pilinszky kezéből indul,
s visszatér, amíg szaval,
a kört, amely követi őt, akár
a pálcá mesterét. A név
nem fontos persze, csak a kéz,
s a kör, mely visszahurkolódik.
Hogy inas legyen a kéz, az ujjak vékonyak,
fehérek, ráncosak akár.

Egy ráncos kéz körei érdekelnek.
Minden kör más, minden körben
egy mandzsettagomb.
(Így legalább van ott valami.)
Fénylik minden kéz az éjszakában.

Tenyér ráncai között a kör
(nyoma sincs körnek),
mit csak ellesni lehet,
kezek, pálcák a kézben,
most egyszerre mozdul minden.
Itt csak felállni lehet,
minden egy mandzsettagomb.

Látásgyakorlat

A látás a pihenés órája.
Egy lesütött szem
görcsös indulatokat szít,
elszabadítja az incselgő gonoszt.
Szűk térben, visszhangokkal:
könyörtelen. S fárasztó.
Félrefordulás emészti el
az erőt, amely lehetett is volna,
az egyetlen időt, mi tölthető,
amforák nyakán keresztül,
bármely irányba.

Hát nyakam végre rugalmas,
követ egy ágat, ezzel gyakorol,
egy ág, szünet, majd még egy.
És akkor, bizsergő ízületekkel,
háttal a víznek, megkeresem őt.

Lyukacsos arcát most ő fordítja el,
de túl későn – egyszer már láttam,
gyerekkönyvbe hamisítva,
hajában, haja helyén moccanó hullók.

Második látásgyakorlat

Tömi a kolbászt az arcába.
A férfi kolbászt és kenyeret vesz
elő, és mindet az arcába tömi,
mozog, hullámszik az arca.

Tekintetével a semmit keresi,
elmélyedne szemével a semmibe,
elmerülne benne, nem találja,
pillantások veszik körül,
lesüti a szemét,
tányérjából visszanéz a hagyma.

A férfi arca megmozdul, dagad,
kést és villát fog, feláll,
visszafojtja remegését, elindul,
közeledik.

Az asztallap alól

Magammal bélelem az estét,
benne ülök, ernyedő asztalfényben.
Az asztallap alól világít szembe,
ha ráteszek valamit, átdereng.
Ha nem teszek rá, nincs, mi útját állja.

Ráteszek hát bármit, nincs, mi
ne bírná a fényt.
Ha háttal állok (ha már
felálltam, s a hátam mutatom),
a fény kiszabadul,
de inkább úgy mondanám:
ott kering az ablakkeret
körül, s kiváltképp
a szoba felső sarka vonzza.
Oda csapódik be többször is,
az ütközéskor vinnyog, nyüszít,
s mintha nyeldekelne.

Két oldalán az ajtónak

Két oldalán az ajtónak vagyok,
és közben pórusok, olajjal mázolt
rések, halottak. Ha ott a tenyér,
ahol pont enyém, ahol a résen
hogya látnám, kínlódna a nyelv,
hát oda képzelem, ahogy a kéz,
s a szálla mindkét tenyérben.

És elindul mi elindul, én visszafognám,
az ajtón úgysem jut át, menjen.
Tűnjön el, ha már jött, ha már ülne itt, benn.

Oldalán az ajtónak vagyok, hétközben,
pórusok az oldalamban,
szálka tenyeremben;
csillapított reggel. Csupán figyelni kell,
mi történt az öntöttvas kilincs körül,
s mily nyomot hagyott a tenyér
itt, a frissen mosott ajtón, indulóban.

Szigliget Blues

A fák között csak emberekkel találkozatsz,
torzképek arról, hogy mit ér a táj.
Sétálni lehet benne, díszlet vagy,
s a fák a hősök,
vagy a kákás, algás vízben
tükröződő várrom,
és a hídon, fölötte
az ügyeletes álmodó.

Egymást váltó férfiak a víz fölött,
elkapott tekintetek. Nincs közösködés,
a várromot csak egymagadban építheted újjá,
aztán úgyis bevonul a hadsereg, az *ők*,
s akkor már robbanhat,
hallod a parancsot, és robban.

Addig is zsebedben kavics, talán
be kell törnöd majd egy ablakot,
vagy éhes állatot elűznöd
lakhelyed elől. S miközben
egyre jobb fogásokat találsz ki,
egyre biztosabb: ott fog csobbanni,
ahol a vízre ereszkedett várrom,
gyűrűzik majd keveset, eltűnik, újraépül.

Foratókönyv egy gyilkosság újrajátszásához

Tornácaljban margaréta, előbb ezt láthatni.

Lassan közelít a kéz a tőhöz,
rángatja, nem enged, rángatja,
a margaréta kétkezi virág.

Mert a virág mögött ott oson,
azért kell kitépni,
hogy látható legyen a gonosz osonó,
az újrajátszó gyilkos.

– Most kilépek a kapun – magyarázza,
majd a kocsmá felé tart.

Két színtelen pohár az asztalon,
két pohárt markoló kéz,
emelkednek, ereszkednek, koppannak.

Visszhangossá lesz a koppanás,
az aláfestő hangzavar tanúskodásra épül,
a gonosz osonó szeme is igazi talán,
a másik arcot kerüli a kép.

– Most utána indulok – szól, s indul,
ólálkodik vagy inkább kiabál

– ezt nem tudta felidézni –
és a kocsmán túl, a sarkon
emelkedik, villan, ereszkedik,
életre kel a kéz, hogy elnyugodjon.

Ismét egy tekintet, egy igazi,
a krétával körülírt test fölött.

A másik, amely magyarázat lenne,
most sem látható.

A fekete hintó titka

– képek egy kosztümös filmből –

Ahogy a hintóval suhant, mondhatni,
nem feledte. Zöld bársonyba burkolódzott,
magára vonta a függönyt, belezokogott,
ahogy a hintó elsuhant,
s a zokogás alatt,
a kerekek közé hatolva
elzsongította a férfiút, ki ott hasalt,
a tengelyek közt fészkelődve el,
figyelni s cselekedni készen.

*Ahogy hintóval egy mélabú után,
könnyű kesztyűk párbeszéde, kettejük.
Túljár a kéz az Erények Urán.
Túl már fűzön, vállon, csipkén,
és még azon is, míg álom lesz a zokogás,
zihálás és zihálás közti átmenet,
függöny mögötti féktelenség.*

Martalócok rángatták ki útjuk végén,
mikor már átdobbant a lóláb minden hídon,
s álmában úgy gázoltak a Tejúton,
akár a gondolat, és együtt, másképp;
mondom, martalócok ragadták ki fészkeből,
a tengelyek közül, a hölgy sikoltott,
hát Ön mégis? Ő, lehajtott fejjel,
ennyit: örökké. És Hölgye,
rózsává lett arccal: én is.

Hurokban tenger

Csöndesülő vizeken az evező, csónakban vizek.
Meztelen kötélcsomó, elázott leltár.
Kezekben leltár, s leltárba vett kezek.
Gitárhang, tenger. Hangatenger, hej,
de messze már, de messze.
Hangok a gitárból. Menekülők a húr alatt,
a meztelen sötétből.

Sötétben leltár,
kerek nyíláson át az ujjak.
Kötélre ujjak, elázott hurokcsomók.
Csomók fölött a deszka, messze láthatár.
Deszkára lábak. Ujjak a láthatáron.
Elázott hang, kerek nyílás, vizekben.
Evező, loccsanásban. Láthatár alatt a föld.
Menekülő kötél, hurokban tenger.

Odáig és vissza mindennap

Szabó Lőrinc sorára

Folytatni kellene a tengert,
berendezni mindennel, mi kell:
óriási szájak, próféták, ékköves gyűrűk,
halpikkelyek, emésztőcsatornák –
Be kellene rendezni a tengert
ismerős Kharübdiszekkel,
szigetekkel, Rúkh madár-tojással
szakítani mással, odáig és vissza
mindennap, mormolni csak,
homokszemek szavak homokszemek –
ne hallja fül ne hallja fül
ne hallja senki ember

A tágra nyílt szem

A tűz ma este oly erős,
s én olyan tüztelen,
nem ott vagyok, hol
tágra nyílt szemem,
a tűz ma este oly erős.

A láng sziszeg, elrejtve, benn,
hogy ne lásd, ne kérhess belőle,
füleddel érzed csak a csempén,
bőröd bizsereg előre.

A láng sziszeg, elrejtve, benn.

Vég maréknyi krétaport ma este,
kend be vastagon az arcod, tenyered,
vég belőle még, hisz benne jársz,
nyomaid követhetők, míg lenyeled
a négy maréknyi krétaport ma este.

É. n.

Helyszínrajz és időpont híján
bizonytalan, mire számíthatok.
Vajon felszínre bukkan-e a póre tárgy,
vagy folyton beburkolja magát.
Több trükköt is latba vethetnék esetleg,
ismeretlen
fenyvesekbe hurcolnám magammal,
antik oszlopokhoz kötném, zsúfolt
strandokon sétáltatnám meg.
Mennyi mindent elháríthatnék így.
Egyszer tán kivallaná, hogy hol a város,
melyben delet mutat minden óra.
Fal tövében állnánk aztán, s póre tárgyak
vonulnának csöndben az utcákon: tükrünk képei.

A fáraó tüsszent

A fáraó tüsszent, s a csend
koronatanúvá lesz. A macska
gőgösen vonul tovább, szőremlék
esténként a hálócsarnokokban.
Álomba bújni, legyezők mögé,
nádas, Nílus mögé, váratlan
áradásba, krokodiltojásba.
A fáraó legyint, a levegőben
kígyók tekergőznek, friss nyomok
után kutatva, ám üres az ország.
Ugató rabszolgát a csarnokomba.
Vakogó állatot, puhát, de lomposat,
hálórabszolgát, pálmalegyezővel.
A levegő megfagy egy pillanatra, míg
tüsszent a fáraó, a rendelet kiadva,
csend.

Emberről, állatot a hegyre

A hegyre indultam egy nap,
a sok siránkozás megrontott engem is.
Mentsetek meg, áldozatot, embert,
állatot a hegyre! Vért az oroszlántestűnek!
Kíváncsi lettem hát, indultam nyomban.
Kanyargó ösvény, olajfák,
lehántott kéreg, útjelző, de merre.
Kéznyomok éles sziklákon, tábortüzek.
És senki. Éjszakákon át csak szított parázs,
alakok a tűzben, s nappal keresgélés.
Végre, egy nap nincs már út tovább,
sziklák és szakadék, mélységszabdalta erdő.
A völgy feltárul, ez kudarc vagy érkezés?

Az oroszlántestűre vártam, ám penészes
öreg jött helyette, szikkadt, homályos szemű vén.
Kérdezett, van itt valaki? vagy: mennyi az idő?
Ilyesmit. Fogatlan ínyét most is látom.
Én motyogtam valamit, s a vén
a mélybe vetette magát.
Alakok a tűzben, nappal ébrenlét.
Sziklák és szakadék, mélységszabdalta erdő.
Végre feltárult a völgy: kudarc vagy érkezés?

II. (Mit érjen át egy tánc)

Kirándulás a Sóvatta Hegyekbe

Nézd, ahogy most működésbe lendülnek
a bogárparittyák, s apró lövedékeikkel
ellepik a foltokban fehérülő dombot!
Sóbogarak szállják meg a lejtőt,
érdes morzsákkal indulnak felfelé.
Csiszolják, görgetik a zsákmányt,
gyűlnek a csúcson a csöppnyi sógolyók.

Egész gyűjteményem van belőlük,
válassz, hogyha kedved tartja,
fűzd hajadba őket,
készíts sónyakláncot –
bőrödön maradjon
fénylő kristályminta.
Csupán egy érintés-térkép
lehetne finomabb.

Karperec

A vonaton az est még épp, hogy karperec,
az érintés, mi ottfeledkezik, még épp, hogy karperec,
s a kézbe hulló kéz, az átellen, a mellett,
s a kiskabát a kampón épp, mi kellett.
S jut eszembe: torkomban, torkom körül a géz,
hogy fuldokoljak, jut eszembe,
ó, ha most a fuldoklás a régi lenne,
akkor, így, az átellen, a mellett,
és minden, mi új itt, mind, mi tellett
két szótól, hogy igazad volt, ennyi
(utólag igyekszem erre kenni),
mondom, minden begörbül most,
minden téged (engem) ékesít,
és minden ürügy, mígnem szétesik.
(A kiskabát a válladon most épp, hogy én,
egy vonatút alig-reggelén.)
Mégis több az est, mint ócska hecc,
s mi rámakadt, tán több, mint karperec.

Tóparton

Megérlelt ízekkel indulsz, a tóra megyünk,
a tóban kacsák lesznek, a tóban
kacsák leszünk. A partra fekszel majd,
nyírfák közé, s nyár lesz a fák között,
a parton. Pihensz majd, megérlelt ízekkel,
játszol a felhőkkel, és látsz beléjük
nyakkendőt, kanárisárga frakkot,
s nevetsz majd, nevetsz, a gombok
elgurulnak, széthasad a frakk,
a gombokat elosztjuk.
A bőröd estére majd fűillatú lesz,
és fénylik majd, fénylik, mint ott, a parton.

Egy fénykép hátlapjára

A föld alá viszlek egy este,
és úgy hiszed, két ajtó közt választhatsz.
Ám orosz hőseid s a bárpult összeérnek:
ma elmarad a show, nem tudni, mi miatt,
ma elmarad a tánc,
ahol kéz kézzel összeérhet,
nem tudni, mi marad:
egy sör, egy szendvics, még egy,
s néhány kósza ötlet,
hogyan az este – mégis – eredményes legyen.

A színpadra állsz orosz hőseiddel,
ma este ez lesz, bármi elmozdítható,
sőt, elvárt a jelmez,
cilinder napernyővel ellesz
a készülő fotón.
Itt kellene megállni,
villanófénybe rejtőzve ma este,
s egy majdani kép hátlapjára
egyetlen ajtót festeni,
csupáncsak azt az egyet.

Csipkegallér a belvizekben

Ameddig elmegyek, az körbejárás,
motorleállítás, alkalmatlan percben.
Azt a mosolyt, mely a kényelmetlen zugban,
félreesőn talált, nem számolom.
(Miért is, hisz számolatlan szórja.)

Most egy csipkegallér vagyok,
csupán nehézkesebb.
Fojtogatok, hogyha alkalom adódik.

Ha elveszítenek,
a veszteség emlékéből megélek.
Mikor letéptek, a kőfalnál, a bokrok közt,
rám tiportak, bár nem voltam fontos.
Éppen azért. Kétszeres becsapódás,
a falba, földbe, gyomok alá, belvizekbe.
Ott tipornak rám, én megszívom magam,
s ahogy rámszuhanak, számolatlan,
fojtogatás emlékétől rándulok meg.

Nem olyan észrevétlen

(töredék)

Az "Tóth Mariann" nótájára

Szemedbe hulló, dús hajakkal,
Szavakra rátévedt ajakkal,
Petyhüdt mosollyal érkezted közénk.

Most aztán úgy beléd harapnék,
Hajadban mélyen bennragadnék,
S úgy találnám, hogy itt még valami van.

Nem olyan észrevétlen,
Nem olyan mély, mint régen,
Nem olyan nem olyan nem olyan nem olyan
Ülni csak benn a hajban
Jó ülni itt, ha baj van
Így lenni el, mint hajban egy valami.

Tónyomok a völgy közén

Az útvonal már szinte kész,
már szinte kézigörbe,
hogymerre igen, merre nem:
a fák közt úticsörte.

A tónyomok a völgy közén
még visszajárnak egyre,
mint parti nád a hölgy kezén,
kierándul most a hegyre.

Tavalyi tó a nád között,
tavalyi útigörbe.
Idei semmi, szinte friss
a holt tó szélén körbe.

És balra el, és balra le
a vágáson át, szembe,
a sűrű ág és fény közén,
mintha csak semmi lenne.

Az óbirodalom kora

Jó napot. Hogy ismer-e még, nem tudom.
Egy enyhe csúsztatás, egy enyhe *még*,
s ön már bizonytalan.
Játsszunk, hogye együttl gurigáztunk egykor,
játsszunk, hogye elgurultunk végül.
Nincs szebb, mint egy új találkozás,
talán egy régi csak, amelyet
felajánlok ezúton, emlékül.

Egy asztal volt, igen, egy asztal,
s egy könyv, amelyet nem lelek azóta.
Ön messze volt, s én messze nem,
így hallgattam, ön nevetett a holdra,
s fogytak mellőlünk az emberek.
Végül én győztem, a hold eltűnt
egy bágyadt felhőrongy mögött,
én töltöttem, ön ivott, aztán
cseréltünk, ön töltött.

Birodalmak buktak el ezen már,
s ön kész Egyiptom, mondhatom.
Most mégis kezdjük ezzel: Jó napot.
S folytassuk így: Mily pompás alkalom!

Mit érjen át egy tánc

Egy tánc érjen át egy estét.
Akkor is, ha első. Így is, úgy is.
Egy tánc érjen át egy sarkot,
tánccá legyen a sarok, s a tánc
az esté legyen. Essen eső,
gyöngye fények égjenek, s az este
érjen át egy csípőt. Pohárt minden kézbe,
minden szembe csillogást.
A sarokba táncot, estét a szobába,
aztán késő éjszakát. Ritmust a lábnak,
sarok-ritmust, konyha-ritmust,
macskakő-zenét.
Mit érjen át egy tánc? Egy estét?

Mire jó egy csütörtök

Mire hozzáfognál, csak kitérő
válaszokat adhatsz. Hideg van,
és szemed felsértett, beteg,
porcelánfényű most a láztól.
"Induljunk, igen, de melyik háztól."
"Fogadjunk fiákert, addig is: van még idő.
Öltözzünk ki szépen, elválunk majd,
milyen alkalomra. Korogjon
mindenki gyomra, főjön étel,
főzelék vagy leves, most még dönthetünk,
vizet a sűrűjéhez, vagy letölteni belőle."
Mire hozzáfognál, menekülsz előle.
Csütörtök: szerelem napja, éjjel-nap,
halál-nap, porcelán-nap, felsértett, beteg.
Bejárt éjszakák után, szerdák után,
amíg helyetted döntenek, míg várod:
felhívnak, míg függsz sodort
sárkányzsinóron, csend van,
csend előtti. Több kéz több kezet mos,
mondhatni, s ez vészjósló:
valaki mégis forral valamit.
Egy csütörtök minden, mi kell,
egy tüzetesen végigvizsgált nap
az indulás előtt – és rögtön tudod:
lábad emelkedik majd,
hogymint újra ereszkedjen.
(Ez, mit tudhatsz.)
És – hogy szavad eleredjen –,
forró fürdőt veszel,
felsértett szemedbe szappant dörgölsz,
panaszkodsz, dohogsz, veszekszel,
vagy bejárt szerdákra gondolsz.
Hallgatsz, hozzáfogsz, melegszel.

Eszter könyve

1

Utólag nem törölök ki semmit.
Utólag úgy intézem, mintha érteném,
a tevés-vevés mintha én és mintha bölcs.

Azt, hogy ízlett-e a szó neki,
s hogy ott miért került elő,
képekben tudom csak, képekből.
(És minden egész más, mint én,
mint ő, mint utólag.)

2

Fények vannak, zaj, és főként: keresés,
leginkább ez. Járás a körben,
korláttól korlátig, néha ráülve, próbálva
fogást, bőrt és tenyeret.
A korláthoz kívülről is, nagy körben,
s közben zaj és sok szép társaság,
közöttük átvágni, vagy messziről,
olyan mint ugyanaz.
Keresés, előbb még ott volt,
most nincs, szegődni nyomába,
ne tudja – véletlen minden.
Azóta tudni már, utólag, ő is az.

3

A véletlenből érkezik egy kérdés,
néhány kusza mondat, néhány csók,
ez övé, bizonygatni is kell.
Ülni egy hajnali tönkön,
halkulni hagyni szót és fázást,
ez olyan, mint reggeli, mint álmos,
vagy mint ébressz, kedves,
várlak patakparton.

4

Mosdási beszámoló, a patakban a lány
mint meztelen, ki lesné bokor mögül,
vagy kő alól, a vízből? Ahogy merít,
bőrén simít végig, víz vagy én?
Ahogy körbenéz riadtan, ahogy tudja,
teste ő, és teste fegyver.
Megnyugszik, vízcsöppre nem gyanakszik,
vízcsepp ül karjára, én.

Út kanyarog, mint út, világ szeme ott fenn,
út kanyarul balra, déli napfényt enni,
hogy búcsúzni mégis, újabb délig, télig,
nem lesz abból semmi, út kanyarul balra.
Zöld füre mint két kő, zöld füre mint annyi,
ezt tedd el magadnak, ezt ne vedd utóbb ki.
Elmesélni estig, mi lett volna akkor.
Víz, csak víz, utólag. Mi lett volna akkor?

III. (Negyven nap éjszakája)

Negyven nap éjszakája

Más volt még, mikor beléptem.
Az elsőre alig néztem, takarótól
takaróig araszolva, ajzott
kézitusákkal mögöttem.
Lélegzetében a fájdalom lapult,
pokróca alatt: alig valami.
A második miatt tört el a pohár
aznap éjjel. Más volt még, és én
sem tiltakoztam. Helyszínelés
reggel történt, amikor már
saját helyem volt, a második
s a negyedik között. Mint később
kiderült, ismétlődött a nap,
kezek rendeztek újra mindent,
kért adatok tükrében. És jöttek,
megpihentek. Ott, a fényben
a más más volt s a fehér fehér.

*

Egy éjjel én is jártam ott.
És semmi. Néhány koppanó nap,
s óvatosan fakuló hegek
a bordák alatt. Becsaptak.
Átverték. Valami történt,
s én nem voltam ott.
És máshol sem. Bár, mondják,
jártam ott. Bár, mondják, jártam.
Ismerkedés a testtel, újra,
honnan került elő,
miben mártózott meg.
Viszket.

*

Őt ismerem. Ő jó. Éveket ül itt,
éveket jár, mosolyog, sír.
Szemei nagyobbak, mióta itt ül,
székek az ágy alatt, azokra ül.
És veszekszem, és nincs kivel,
és veszekszem, és írok. Később
elfelejtem. Apró, sárga füzet,
honnan került elő.
Furák a betűk, balra dőlnek.
Ő is balfelől ül. Hogyha innen nézem.

*

Kórházipari termék,
tested túl jól ismered.
Nem az izmokat, ahogy
egy mélygyúrás után,
inkább a ritmust, melyben
megírták a mozdulataid.
Érdeklődő testtel fordulnak feléd,
slampos, éjszakai egyenruhák alatt
hasonló a terület,
visszafoglalásra készül
minden ízület, az izmok
nincsenek. Az izmok
nem figyelnek.
Mindenki és minden más igen.

*

Elcsoszog a szék előtt, kikerüli,
megtámaszkodik az asztal sarkán.
Szája hangokat keres az alvó
kórteremben, amíg pihen,
amíg a séta újraindul.
Egyszemélyes üzenet, halk
bajusztövi mormogás, egy
ajaknedvesítő cuppanás után.
Ha más is hallaná, egy értelmetlen
dallam volna csak, egy sanzonfoszlány,
vagy egy cigarettakérő mondat –
Az asztal sarkánál befordul,
a fogas megbillen a szűk helyen,
de dőlni nem tud, nincs hová,
tart még a séta az asztal sarka mellett,
kerülni a széket, *emelni a lábat*.

*

Az éjjeliszekrényben könyvek,
gyümölcslé és könyvek.
Csodaszerek, egyenruhák,
emberek. Egy lázadó, amint lopózik,
valahonnan, valahová. Szabadul;
a lázadók folyton lopóznak.
B. bácsit bántja a fény.
B. bácsi meg fog halni,
de ezt még nem tudom.
A folyosóra lopódzom,
még néhány oldalam van.
Csöndes ilyenkor a kórterem,
hatnak a gyógyszerek s az életritmusok.
Másnap újabb könyvet kell kinyitnom,
hát ülök a folyosón, a csendben.
Az éjjeliszekrényen virág és könyv,
mindig egy, a programom precíz.
Húsz. Harminc. Negyven?

*

Már csak a délelőtt.
Már csak a késés.
Megnyugtató. Hogyha késik,
minden percben itt lehet.
Ha késik, rajta múlik minden,
én már készen állok.
Erősnek látszom ilyenkor,
távolodom, levetem a jelmezt.
Így már minden más:
körben a sápadt arcok,
tükörbe még nem néztem.
Valahonnan, valahová.
Már csak egyik érdekel.
Már csak a délelőtt.
Már csak a késés.
Minden percben itt lehet.

A mézesüvegből

Csak ágyak, ablakok és nők,
és mind fehérek.
Úgy teszek, mintha hinném,
ha másokkal beszélve szóba jön.
Ha értő bólogatást várva
könnyebb utat választok.

A mézesüvegből, ahonnan nézelődöm,
persze minden elmosódottabb:
az aranybarna ruhák, mosolyok,
a rézfényű tű, mely belémdöfve
növeli vagy csökkent a térfogatom
a mézszínű nő szándéka szerint.

Karcsapásnak nevezni az első kísérleteket
most túlzás lenne – inkább csak lebegek,
így, középtájon, cseppfolyós aranyban.

Ha fejjel lefelé fordulnék,
s beszippantana egy örvény,
biztosabb lehetnék:
befőttesüveg-e most épp lakásom,
vagy mégis mézes mackó.

Doktor Karnevál

Doktor Karnevál ma este színes
köpenyben jöjj közénk
Doktor ma csontjaim feketék
dobd közénk éles fegyverid
csiszolt kőszakócád villanyos borotvád
töltött revolverid
igen-igen zajong a nép
mi igen zúgolódunk itt
jöjj közénk ma Doktor
nevetess bontsd ki színeid

tégy valamit Doktor Karnevál
ne hagyj így holnap reggelig
keríts sápadt álarcokat ránk
nevetess ma este míg
készen állunk bármire
az újabb ingerekre
Doktor Karnevál a kézfejedre
hullass hamis karkötőt
csörgesd s mi szédelegve
követünk mint legfőbb nevetőt
mint selymekbe burkolt szeretőt

A herót

jár bennem a herót
csak nő, nő most a herót bennem
terpeszkedik nyelhetem a levét
ellenszerként jobban terpeszkedem
fekélyek nőnek combomon nyelvemen
míg jár bennem a herót
ő is szabadulna tőlem
én most Jónás s cethal egyben
rámjön a hányinger így partközelen
bordáim között csak gyúl
deged a herót
aztán elindul bennem
áttetszővé lesz a bőröm, vesém, lépem
mint kontrasztanyag fog be gyomrot, herét
lelépem ha kiesik belőlem
eltűnök lassan csak ő van én nem
járok benne hát, talpig herótban
fáj nekem és én neki
mint halfilé Jónás hasában
beírt lapok egy író asztalában

Egyszer sem léphetsz

Kevesebb, mint idegen most ő,
kevesebb egy névnél, ami tudható.
Kéznel van a végtag, ahol megfogom,
minél fogva lenni előrángatom,
van neve, de semmi több,
de semmi.

Volt egy régi-régi,
volt egy akkor-egykor
nosztalgiázni indul
a lúdtoll éjjel egykor;
kerülget az idegen,
nem jutok így mire sem,
nem jut az, ki indul
mire sem.

Egy titok lélegzetenként,
egy ügyes, rejtőző mosoly,
egy utalás, egy szubtilis,
egy nyelvlecke, mely óspanyol,
egy étel, ami végzetes,
egy sóhaj, mi csak érdekes
egy utalás, mi semmi több,
mi semmi.

Várnak már, hercegem, a hallba
beléphet bárki egyelőre,
ki itt belépsz,
egyszer sem léphetsz ugyanabba
talán csak egyszer, ki belőle.

Ignotus a Hotel Borgesben telel

– Lisszabon, 1940 –

Hat hónapja veszteglek itt anyáddal.
Ma vízumot ígért a nagykövet,
megtette már néhányszor.
Lopódzhatok menet-jövet.
Lisszabon, az undok, Lisszabon, a céda
alig becéz. Csak boraival néha.
Hotelszobám cetként hord magában.
Bécsbe, Kolozsvárra vágyom mostanában.

*

Anyád nem jól van.
Álmában tigris látogatja,
csíkokat talál a testén hajnalonta.
Este gyöngéd, akár lánykorában,
szemem párás csókokkal borítja.

*

Olykor lesétál a tengerpartra.
Az ormok szürke bőre
magába takarja.
Nem merek utána menni,
így ködön által szeretem,
másként nem szerethető.
Szeméből kósza fények
érintgetik homlokom.
Szemében kósza semmi.
Csak árapály a partokon.

*

Európát teljesen belakta testem,
ahogy engem ő, még Budapesten.
Most remegésként lopózik a végtagokba.
Kézírásom kusza, kapkodó, otromba,
s ahogy a tajték ki-kicsap a partra,
félek, már hiába vágyom nyugatabbra.

*

Minden papírom Londonban égett.
Szinte látom, hogy az ajtórésen
füst szivárog, s gyöngé fények,
Nyugat, Szerda, cikkek, levelek.
Ötven év és fél bőröndnyi hamu.
Szerezz belőle egy maréknyit, ha teheted.
Ha kézbe foghatnám, tán mosolyognék,
s ki látna, mosolyogna rajtam.
Mire meghalok, rég meghaltam.

Ami leesik

A kép, amit elejtettem,
feltörte a földet. Persze,
van-e föld, ahová képek hullnak,
vagy csak víz, csak kő,
csak festett padló.
Ami ott volt, feltört, azt hiszem.

A kép, amit elejtettem,
egy pohár víz is lehetett,
s egy kimerevített pillanat
azt mutatná, előbb jár a víz,
aztán az üveg, s benne
néhány korty még.

A víz csak előkészíti a terepet,
az üveg vág, szilánkjait
mind mélyebbre fúrja.
És a víz követi őt a résen át,
a feltört felszínen keresztül,
terve az, hogy megszilárdul.

A kép, amit elejtettem,
egy pohár föld is lehetett.

Déjà vu

Amikor lerohad egy plakát,
mikor már nincs odamenet,
csak a tiéd, ahogy cafatokra
tépsz minden maradványt,
s észrevétlen hullatod a vízbe.
(Könnyű dolgot a víz tovább
könnyíti.) Gyúl a híd alatt, egy
esti híd alatt a hordalék.

A nyomok mégsem tűnnek el,
hisz őket akarod, miközben
szaggatsz, borotvával fészegetsz
az éjszakában. (Egyszer,
hogya napközben mennél tovább,
kezedben egy fél ragasszal,
patanyom lehetne maga is,
amelyhez inni járnak.)

A nyomokat akarod, mikor már
nincs odamenet, csak a mindenkié.
Te azt a villanást keresnéd,
ahol a lerohadt plakát kibukkan
az esti máz alól, mely egyre sűrűbb,
pengegyilkosabb.

Szógyilkosság el

Szógyilkosság el, s nyomozni,
hogy kié a kéz, s kit követel,
háromszor írni le, hogy: kés, kés, kés,
és még kétszer: kés, kés. Gyilkolni,
kitagadni mindenkit a nyelvből,
sorra véve k-tól, á-tól, derékig
szótárlapok között gázolva, és
még ötször leírni: kés, kés,
kés, kés, kés – gyilkolni,
amíg kihull a kés kezedből.

A földi jó s a földi rossz

sebtapasznai versbe fül a földi jó s a földi
rossz a sör borok konyak mi minden
egybeépül itt ha van ki elrebegje
hálaénekét s az énekedben átdidergett
éveket az étkezőkocsis menüt szelíd bazári
törmeléket égetésre készülést kobold-tökélyt
az írt az írva sem maradt mesét sebedre
illetékesek között is elveszett barátom

Hogy feltehesd a polcra

Hogy eltehesd, hogy feltehesd a polcra, csak
hogy keveredjen el, hogy elfelejtsd, hogy ne
találd, hogy jobb legyen, ha megtalálod,
hogy örülj, ha kibontod, hogyha mindig ugyanaz,
ha más, ha beérik a zamata mint jó aszúé,
hogy leszedhesd pókhálóit, vagy hogy levehesd a
polcról, hogy kividd a fényre most és egyszer,
sokszor, mindig, egyre-másra.

Elérhető

Elérhető vagyok, ma különösen erős a nap,
s ő elérhető-e. Úgy toppant be, mint egy régi,
olasz, fekete-fehér, akár egy Sophia Loren.
És rögtön rágyújtott, mi átvettük a ritmust,
belénk ivódott a nap. Elérhetőek vagyunk,
s ez jogossá tesz minden elvárást, hogy
értseítsenek, hogy szóljanak be, közöljék
az észrevételeiket, hogy induljon a vérkeringés,
melegedjenek a végtagok. (A mozgás
kelti életre, már tudom, s mozgatni persze
akkor kell, ha él. És akkor lehet.)
Gyakorolni kell, görgetni mindenféle

programot, teendőt, gyakorolni, mondjuk, így:
Elérhető a mutatóujjam.
Elérhető a balközépső.
Elérhető a gyűrűs ujj, bár egyre nehezebb.
(A kisujjnál nyílall.)
Elérhető a bal- és jobb fülem.
Elérhető a kitömött oroszlán orra hegyén
az egyre nedvesedő folt.

Zajok

Egy ellenőr a túlsó teremben
épp jegyeket kér.
A túlsó teremre előjegyeztek,
holnap talán felvehetem bérem.
Mit kell adnom érte, kérdés,
értem jönnek, beszélnek talán,
talán beszél, bennfentesi kódot kér majd,
több, mint jelszó,
arcjáték és mimika,
tán érintés is.

A túlsó teremben egy fürdőkád van,
loccsan percről percre,
zavaros, bölcs, nagy, kegyetlen,
ki benne ül, ott ül örökre.

A túlsó teremben egy ventilátor,
fúj a szél, s az ablakon, amíg ő kihajol,
darázs röpül be, ő kinn van,
nem tudja, ki röpül be,
nem tudja, kiröpül-e,
míg van ablak,
míg van ventilátor.

Várad, este nyolc

Mint amikor hirtelen
kezded magad érezni
a váratlanban.
Nem készülsz semmire.
Melletted, alattad, rajtad
örvénylik a sárgásbarna fény.

Az idő, mellyel nem rendelkezel,
most belépett az étterembe.

Ady Endre-folt egy kockás abroszon.
Nálad a bicska, most egy
gyors mozdulat kéne csak,
máris zsebedben volna.
Így csak a közeledben.

Vörösbor lehet. Vagy vér,
mely mindig friss marad.
Fess pirostra, fess – előtted
örvénylik a sárgásbarna fény.
Sárguló fotóktól kölcsönzi a nap,
mielőtt végighorzsol fát,
pincérlányt, állomástetőt,
s eltűnik villanyban, vérben.

A lekésett vonatok városában
súlyosan apad a sör, a zene,
törlőrongy matat a cipőd tájékán,
a csomagod körül, de késő:
ruhádba, kézfejedbe ivódott a nap.

Harmadik látásgyakorlat

*„beszéde a beszéd héja csak”
(Ezra Pound)*

beszéde a beszéd héja csak alágyújt a szavaknak
s a fellobbanó kéz- és szájmozdulatok
a fényes előrenyomulás a fogai között
nem áll meg beszédülők a fogai közé
hosszú egyenes fák zúgása erdők mormogása
levelek szállnak egyenként a hosszú fákra
állatok motoznak nem láthatók vadlesen a vadász
fegyver nélkül láthatatlan őzek szarvasok között
roppan a makk a mogyoróhéj
vadász fegyver nélkül őzek testetlenül
harapások hosszú fák tövén

*

*„És lámpákat tesznek a vízre
a fények elúsznak a csónakoktól”
„Belépsz-e a nagy fénygubóba?”
(Ezra Pound)*

elúszik a víz a csónakoktól s vele a fény
elúszik a víz a kerttől, tőlünk
mind akik a kertben vagyunk
engedjük lejtetni a vizet
nézünk egy csónakot, elázott képsor,
leltárba vett kezek az evezőkön
elúszik tőlük a víz, ők ezt akarják
elengednék a fényeket, halottaik
a kerttől elúsznak a csónakok
alig látszanak az evezők a kertből
belépsz-e a nagy fénygubóba?

*

*„idehozni a francia utakat”
(Ezra Pound)*

nem mozdulnak az utak
    most mozdulatlan minden láb
nincs mi megmozdíthatná a lábam
    a Champs-Elysées ragyog
a Szajna-parton szállodák utak
    városszerte nyár és nyárikertek
kimondom százszor:
    nem mozdulnak az utak
kimondom százszor: út
    elsápadok kipirulok szerre
letáborozok mellé, egy szegletkőre
    jó itt, Párizs félhomályos, új,
városszerte hajnal s alvó kertek

***

– 25 anagramma –

Ó, Ramszesz lábfeji!
Ó, libafej-szerszám!
Szezám, síró balfej,
Sej, zsiráf-zab, meló!
Szíj fába ró, szemel,
Felráz mai zsebjós,
Baromfi szájszele.
Bár szósz e jel, fiam,
Ejsze ló zabfi-sárm,
Ejsze bazár-filmsó.
Fej beszél már: szia,
Remó, zabálj, fizess,
Szója be, rizs fel ám!
Fáj az briós zsemle,
Fabíró szájmeszel,
Lesz móres, biza fáj.
Fejez bármi lasszó,
Fejszámol a rizsbe,
Ás bazi jelmezsrof.
Szól az ember, fáj is
E szerájszoba-film;
Szia, lábfej-szermó,
Római lábfejszesz.
Szobám fejsze-líra.

950 Ft

